JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication

Som den gode herren tänkt sig

En innehållsanalys om tre slaveriförespråkares argumentation i USA under mitten av 1800-talet

KURS: *Religionsvetenskap för ämneslärare IIIc, 15 hp*

PROGRAM: *Ämneslärarprogrammet*

FÖRFATTARE: *Johannes Jakobsson*

EXAMINATOR: *Jennie Ahlgren*

TERMIN: *VT24*

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication

Religionsvetenskap för ämneslärare
IIIc 15hp
Ämneslärarprogrammet
VT 24

Abstract

Johannes Jakobsson

Som den gode herren tänkt sig: En innehållsanalys om slaveriförespråkares argumentation i USA under mitten av 1800-talet

As the good lord intended: A content analysis on the argumentation of slavery advocates in the United States during the mid-1800s

Antal sidor: 40

The purpose of this study was to examine how slavery advocates in the United States in the mid-19th century came to argue for the preservation of slavery based on the Bible. The research questions focused on how the Bible specifically came to be used and which dividing lines could be crystallized between the various authors. The theoretical framework used was Pratto, Sidanuis and Levine's Social dominance theory with emphasis on myth legitimation, which is presented in their 2006 article *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forwar*d. The study used a qualitative method where the data consisted of three published works from Christian Americans during the middle of the 19th century that discuss why slavery should be preserved. The result shows that the authors differed in the use of the Bible, especially in terms of which Bible books or verses are used as a starting point. Another result based on Pratto et al. (2006) work has shown how religious myths such as the curse of Ham have been used to justify social oppression.

Sökord: bibeln, slaveri, social dominans teori, myter / bible, slavery, social dominance theory, myths

---

Innehållsförteckning

Inledning 1
Syfte 2
Frågeställningar 2
Bakgrund 2
Slaveriet i nord- och sydstaterna 2
Kyrkornas utveckling i Amerika 1776–1850 3
Ny väckelse utmanar synen på slaveriet 5
Slaveriet som kulturell identitetsmarkör 6
Tidigare forskning 7
Teori 10
Social Dominansteori: Myters legitimering av strukturella makthierarkier 11
Mytlegitimering 11
Metod 13
Urval 13
Avgränsning 13
Kvalitativ metod med innehållsanalys 14
Tillvägagångsätt 14
Validitet och reliabilitet 15
Resultat 16
Hams förbannelse 16
Sammanfattning resultat Hams förbannelse 26
Slavar som egendom 26
Sammanfattning slavar som egendom 31
Det nya testamentets oklarhet 32
Sammanfattning - Det nya testamentets oklarhet 33
Diskussion 33
Referensförteckning 38
Källmaterial 38
Vetenskapliga artiklar 38
Referenslitteratur 39
Webbsidor 40

Inledning

Under sommaren år 2020 fick debatten om polisbrutalitet och strukturell rasism i det amerikanska samhället förnyad vitalitet mot bakgrund av polisingripandet som ledde till mordet på den svarte medborgaren George Floyd. Rörelsen Black Lives Matter (BLM) som grundats 2013 efter mordet på Trayvon Martin[1], och kom inte bara att kritisera polisens arbetsmetoder utan också handla om förhållningssättet till den amerikanska historiesynen, i synnerhet i fråga om synen på arvet från inbördeskriget och Amerikas konfedererade stater. Exempelvis kom en staty föreställande Robert E Lee, general och överbefälhavare för sydstaterna under det amerikanska inbördeskriget 1861–1865, att rivas ned utanför Lee High School i Montgomery Alabama.[2] Slaveriet i Amerika är dock äldre än inbördeskriget på mitten av 1800-talet. Den svenske historikern Dick Harrison beskriver i sitt verk *Slaveri 1500 till 1800* att det tidiga amerikanska slaveriet kommit att kretsa kring slavhandel i anslutning till sockrörsfält samt gruvbrytning under 1500-, 1600- och 1700-talet i framfört allt Syd- och Centralamerika samt Karibien.[3] Under 1800-talet kommer slaveriet i den amerikanska södern främst att handla om utvecklandet av bomullsplantage.[4] Harrison redovisar att år 1850 fanns det 3 200 364 registrerade slavar i USA:s då 15 delstater, varav det flesta återfanns i sydstaterna.[5] Parallellt hade slaveriet succesivt börjat avskaffas i det norra staterna till följd av att slaveriet uppfattas som en last från den koloniala brittiska eran.[6] Den amerikanska teologen Christopher H Evans beskriver hur slaveriet väckte debatt inom många kyrkor vid mitten av 1800-talet, där förespråkare såväl för slaveriets avskaffande likväl de som var emot avskaffandet kom att använda sig av bibeln i sin argumentation.[7] Den amerikanske religionsvetaren Robert P Jones beskriver hur det i den amerikanska södern i mitten av 1800-talet förelåg ett kulturutbyte mellan vita kyrkor och politiker vilket kommit att etablera en strukturell rasistisk kultur som kommit att befästa rasistiska föreställningar med ursprung i slaveriet i Amerika, strukturer som fortfarande är rådande i nutid.[8] Mot denna bakgrund finner

[1] Black Lives Matter. *About Black Lives Matter*. 2024. Tillgänglig: https://blacklivesmatter.com/our-history/ (Hämtad: 21 juli 2024).
[2] Aftonbladet. *Symboler för sydstaterna rensas bort i USA*. 2020. Tillgänglig: https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/mRAKn4/symboler-for-sydstaterna-rensas-bort-i-usa (Hämtad: 25 april 2024).
[3] Harrison, Dick. *Slaveri: En världshistoria om ofrihet 1500–1800*. Lund: Historiska Media. 2007, s. 153–158.
[4] Ibid., 245–246.
[5] Harrison, Dick. *Slaveri: En världshistoria om ofrihet 1800-Nutid*. Lund: Historiska Media. 2008, s. 128–129.
[6] Ibid., s. 127–128.
[7] Evans, H., Christopher. *Histories of American Christianity: An introduction*. Waco, Texas, USA: Baylor University Press. 2013, s. 173.
[8] Jones, P., Robert. *White Too Long*. New York: Simon & Schuster. 2020, s. 38.

jag det intressant att närmare undersöka hur några samtida slaveriförespråkare kom att motivera sin ståndpunkt med utgångspunkt från bibeln. Ämnesdidaktiskt kan denna uppsats användas för att visa på hur religiösa texter kan användas på bra och dåliga sätt. En annan didaktisk poäng handlar om *hur* religionen används med betoning på en kontext bundenhet.

Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka hur bibeln användes för att argumentera för slaveriets bevarande i den amerikanska södern under mitten av 1800-talet genom att undersöka hur några framstående kristna slaveriförespråkare i skrift framför sina argument med utgångspunkt ur bibeln samt hur deras argumentationslinje kommer till uttryck.

Frågeställningar

- Hur används bibeln för att försvara bevarandet av slaveriet i Amerika?
- Vilka mönster kan man se i argumentationen?

Bakgrund

Nedan kommer jag redogöra för förhållandena i Amerika i allmänhet och den amerikanska södern i synnerhet under åren 1800- till 1800-talets mitt.

Slaveriet i nord- och sydstaterna

Det spanska erövringarna i den nya världen under 1500- och 1600-talet kom att leda till att plantageslaveri upprättades i México och Västindien. Detta system kopierades även att av portugiserna som implementeras det i Brasilien och under 1700-talet kom även Storbritannien och Frankrike att ha etablerat liknande system i Karibien. Harrison uppger hur det år 1700 fanns 400 sockerplantage i de franska kolonierna och upp emot 800 000 slavar i det brittiska kolonierna i Västindien.[9] Harrison beskriver hur nyckeln till slaveriets expansion i USA kretsar kring uppdrivningen av bomull. När fruktkapseln på plantan mognar öppnar denna upp sig och exponerar därmed sin kärna vilken är klädd i en hårbeklädnad, håren plockas sedan för att sedan förädlas till bomullstextil. Industriell utveckling hade möjliggjort en ökad efterfrågan av industrierna av specifikt bomulls hår. Globalt sätt kom USA att utgöra en viktig textilproducent tillsammans med Storbritannien, Egypten och Indien. Det som gjorde att sydstaterna utmärkte sig i fråga om produktion var uppfinningen *the cotton gin*, en maskin som möjliggjorde för en person att rengöra lika mycket bomull som det tidigare krävde 50

[9] Harrison. *Slaveri: En historia om ofrihet 1500–1800*, s. 252–253.

personer för. Denna utveckling kom att förvandla södern till ett bomulls rike, eller *Cotton Kingdom*.[10] År 1792 producerades det 6 000 bomullsbalar i USA jämfört med år 1810 är siffran uppe på 178 000 balar. År 1815 utgör bomullen USA:s viktigaste och värdefullaste exportvara vid sidan av andra grödor som sockerrör, tobak och ris. Bomullen var dock den viktigaste exportvaran och kom således att ge södern såväl dess rikedom som dess identitet, ibland proklamerat genom frasen *Cotton is King!*[11] Den industriella utvecklingen skapade ett skriande behov av arbetskraft till det ständigt expanderade bomullsplantagen. År 1800 levde det ungefär 893 000 slavar i USA som sin helhet. År 1861 vid inbördeskrigets utbrott var den siffran uppe på ungefär 4 000 000 slavar i USA. Av denna siffra kom ungefär 60 procent att arbeta inom just bomullsindustrin. År 1800 levde det ungefär 108 000 fria före detta slavar jämfört med 488 000 år 1860. De fria före detta slavarna återfanns primärt i det norra staterna samt gränsstaterna Delaware och Maryland medans slavarna primärt återfanns i det sydliga staterna Virginia, North Carolina, South Carolina, Louisiana, Kentucky, Missouri, Tennessee, Georgia, Alabama samt Mississippi.[12]

Kyrkornas utveckling i Amerika 1776–1850

De båda religionssociologerna Roger Finke och Rodney Stark beskriver i sitt verk *The Churching of America 1776-2005: Winners and Losers in Our Religious Economy* (2005) tesen om hur förutsättningarna för religionen i USA går att likna vid en religiös marknad.[13] I det amerikanska kolonierna runt år 1776 så fanns det en uppsjö av kristna kyrkor och mindre fristående församlingar kallat för *sects*, vilket primärt innebär att det karaktäriseras av en lägre grad av institutionalisering.[14] Till det största kyrkorna och församlingarna år 1776 återfanns Kongregationalistkyrkan (20,4 procent), Episkopalkyrkan (15,7 procent) och Presbyterianer (19 procent) som alla gemensamt hade att det tillhörde den "gamla världen" genom sitt koloniala arv.[15] I den koloniala provinsen New England under 1776 kom endast en femtedel av kvinnorna att identifiera med en religiös tillhörighet, förklaringen till detta beskrivs mot bakgrund av att sannolikheten för en kvinna att vara sexuellt aktiv i högre utsträckning än att dessa var anslutna till något religiöst samfund. Denna avsaknad av religiös tillhörighet innebar troligen inte dock att dessa inte skulle betraktas som icke-religiösa.[16] En lucka i marknaden

[10] Harrison. Slaveri: E*n världshistoria om ofrihet 1800-Nutid*, s. 126.
[11] Ibid., s. 127-128.
[12] Harrison. Slaveri: E*n världshistoria om ofrihet 1800-Nutid*, s. 128–129.
[13] Finke, Roger., Stark, Rodney. *The Churching of America 1776–2005: Winners and Losers in Our Religious Economy*. 2. uppl. 2005. New Brunswick, USA: Rutgers University Press. 2005, s. 10–11.
[14] Finke., Starke. *The Churching of America: 1776–2005: Winners and Losers in Our Religious Economy*, s. 4–5.
[15] Ibid., s. 56.
[16] Ibid., s. 25.

går härmed att skåda. Det "nya" mindre församlingarna menar Finke och Stark istället kom att fylla ett tomrum på marknaden sedan det äldre kyrkorna genom sin institutionalisering ansågs sakna en "eld" som efterfrågades av marknaden.[17] Detta blev tydligt under den så kallade *Great Awakenings* (sv. Den stora väckelsen) då bland annat predikanten George Whitefield som berörde många åhörare där ibland statsmannen Benjamin Franklin.[18] Till dessa "nya" rörelser tillhör baptist- och metodistkyrkor/församlingar och som i en högre utsträckning förespråkade att deras religiösa övertygelse bör få ta plats i det offentliga rummet.[19] Finke och Stark menar att dessa nya rörelser kom att "erövra" Amerika sedan det förespråkade ett tydligare offentligare ställningstagande jämfört med det tidigare koloniala religionerna som i högre utsträckning förespråkade en sekulär hållning av att det religiösa är en privat angelägenhet. Att kyrka och stat tidigt skiljdes åt i den amerikanska statsbildningen innebar också att det var relativt enkelt att "starta" en religiös rörelse för att möta ett behov på den religiösa marknaden.[20] Under åren som koloni under britterna rådde även en konsensus kring att inte förespråka någon särskild religiös inriktning som mer åtråvärd.[21] Däremot förekom det ett religiöst förtryck under kolonialtiden som sedermera övergick till tolerans under revolutionen mot britterna och som övergick till religiös frihet inom ramen för den nya amerikanska statsbildningen.[22] Övertid kom även det "nya" religiösa rörelserna att övergå till att betraktas som kyrkor och därmed också institutionaliseras.[23] Mellan år 1776 till 1850 gick metodistkyrkan från 2,5 procent till 34,2 procent och baptist från 16,9 till 20,5 procent aktiva medlemmar.[24] Finke och Stark förklarar detta med att Amerika under perioden går från koloni till en statsbildning präglad av en nybyggaranda. Vid de nya samhällena som växte upp längst fronten (en. *The Frontier*) kom baptist- och metodistförsamlingarna att skörda framgångar till följd av att det haft en centraliserad maktutövning där bestämmanderätten i hög utsträckning låg hos prästerskapet.[25]

Den amerikanske teologen Christopher H. Evans beskriver i sitt verk *Histories of American Christianity* (2013) en rådande dualistisk inställning som förelåg under 1800-talet i Amerika mellan att å ena sidan vara en god kristen men och andra sidan också vara en god amerikan.

[17] Finke., Starke. *The Churching of America: 1776–2005: Winners and Losers in Our Religious Economy*, s.43–46.
[18] Ibid., s. 49-54.
[19] Ibid., s. 56, 42.
[20] Ibid., s. 45-46.
[21] Ibid., s. 27.
[22] Ibid., s. 60.
[23] Finke., Stark. *The Churching of America 1776-2005: Winners and Losers in Our Religious Economy*, s. 43–46.
[24] Ibid., s. 56.
[25] Finke., Stark. *The Churching of America 1776–2005: Winners and Losers in Our Religious Economy,* 72-73.

Detta förhållande kom att särskilt prägla den amerikanska katolicismen som både protestantiska och katolska historiker i USA menar inte riktigt ansågs passa in inom ramen för den "amerikanska kristendomen" vars mönster snarare sågs präglas av ett protestantiskt arv från den engelska kolonialtiden på 1600- och 1700-talen. Katolikerna sågs av protestanter lyda under en utländsk monark i form av påven som kunde liknas vid den engelska monarken som med vapenmakt hade "kastats ut" några decennier tidigare. [26] Vidare kom det evangekala[27] kristna att betona individuell övertygelse och förmågan att tolka sanningen i bibeln. Den amerikanska katolicismen, kom istället betona frälsningen i det kommande livet och menade att vandra utanför kyrkogemenskapen kunde ske på bekostnad av själen.[28] Under 1800-talet kommer framför allt den evangekala kristendomen att tydligt präglas av att uppdraget att vara kristen sträcker sig bortom enbart kyrkan utan uppfattades också innefatta världen och därmed också nationalstaten. Att handla som en god kristen på individnivå kom också att medföra positiv avkastning även för nationen.[29] Evans menar att detta ledde till motsättningar mellan framför allt protestanter och katoliker vilket medföra effekten av att de blev "förblindade" och helt missade den nya "svarta kyrkan" som växte fram genom fria före detta slavar i Nordstaterna och slavar i Sydstaterna.[30] På ett övergripande plan hade den *Stora Väckelsen* inte någon direkt påverkan på slavpopulationen under den koloniala eran. Däremot kom den på ett mikro-plan att ha effekter på enskilda aktörer. En sådan var den afro amerikanske predikanten Richard Allen som kom att bli en viktig figur inom metodistkyrkan i New York i slutet på 1700-talet. Förklaringen menar Evans är att metodistkyrkan betonat en jämlikhet genom den helige anden.[31]

Ny väckelse utmanar synen på slaveriet

Evans menar att under upprinnelsen till det amerikanska inbördeskriget under 1840–1850 talet så kom debatten kring slaveriet i huvudsak hos det flesta vita evangekalerna att kretsa kring det huvudsakliga temat om tolkning. Ledartexter och artiklar publicerades där olika textförfattare tog ställning för eller emot slaveriet med utgångspunkt ur bibeln. För vita motståndare till slaveriet och kristna med afroamerikansk bakgrund kom slaveriet att utgöra

[26] Evans. *Histories of American Christianity: An introduction*. 2013 s. 153-154.
[27] Evangelikalism är en protestantisk inriktning inom kristendomen med betoning på tilltro till skriften (bibeln) och missionsarbete snarare än tradition och liturgi. Tillgänglig: https://www.britannica.com/topic/Evangelical-church-Protestantism (Hämtad 10 september 2024).
[28] Evans. *Histories of American Christianity: An introduction*, s. 157.
[29] Ibid., s. 154.
[30] Ibid., s. 154.
[31] Evans. *Histories of American Christianty: An introduction*, s. 166–167.

en ondska som skulle bemötas med gudomlig rättvisa.[32] Detta förhållningsätt kom i nord att överföras på södern, där södern fick symbolisera ondskan. Det omvända förhållandet kom att gälla kyrkorna i södern och dess predikanter kom att proklamera budskapet om nordsidan som en ondska i behov av gudomlig vrede. Parallellt kom det från början av 1800-talet och upp till mitten av 1800-talet att pågå en större teologisk förändring som mer sammanföll med den moraliska diskussionen kring slaveriets legitimitet.[33] En förnyad väckelse i form av The Second Great Awekening (sv. Den andra stora väckelsen) ledde till debatt under upprinnelsen till inbördeskriget, i synnerhet inom protestantiska församlingar. Detta sedan församlingar som anammat en karismatisk prägel som legat i linje med den nya väckelsen kom att växa snabbt. Denna hastiga tillväxt skapade splittring inom protestantiska församlingar sedan vissa av det nya medlemmarna sågs investerade i social och materiell status, vilket i sin tur ansågs stå i kontrast till den tidigare rådande diskursen om att förändra nationen genom tron.[34] Detta paradigmskifte inom den protestantiska kyrkan ledde till en diskussion i åren upp till inbördeskriget, i synnerhet ur aspekten av att vem kan egentligen kan påstå sig föra Guds talan? Frågan kring väckelsen kommer att splittra den amerikanska protestantiska kyrkan såväl före som efter inbördeskriget.[35] Den större mer omfattande splittringen kommer dock kretsa kring förhållningssättet till slaveriet, i synnerhet i den amerikanska södern där exempelvis baptisterna, där förespråkarna för slaveriet bröt sig ut och skapa en ny kyrka i form av *Southern Baptist Convention* år 1845.[36]

Slaveriet som kulturell identitetsmarkör

Den amerikanske religionsvetaren Robert P Jones beskriver i verket *White Too Long* (2020) hur vita kristna i den amerikanska södern, i synnerhet med baptistanknytning försvarade slaveriets bevarande med motiveringen att slaveriet utgör en institution tillhörande "southern way of life".[37] En aktör som särskilt pekas ut som ledande i den splittringen som jag redogjorde för i förra stycket var pastor Basil Manly Sr (1798–1868). Manly var ledande inom den religiösa skara av tänkare som förespråkade slaveriets bevarande i den amerikanska södern.[38] Manlys inflytande kom att bidra till att etablera en politisk kultur i den amerikanska södern, ett utbyte mellan vita kyrkor, kultur och politik i form av vita pastorer, anställda inom den lokala administrationen och folkvalda politiker. Dessa relationsband har emellertid

[32] Evans. *Histories of American Christianity: An introduction*., s. 173.
[33] Evans. *Histories of American Christianity: An introduction*, s. 174.
[34] Ibid., s. 174–175.
[35] Ibid., s. 175.
[36] Ibid., s. 176.
[37] Jones. *White Too Long*, s. 34.
[38] Ibid., s. 34–35.

kommit att cementera rasistiska föreställningar och är idag att betrakta som en strukturell rasism som kan ses utgöra en kvarleva inom vissa delar av den amerikanska södern tills våra dagar, ungefär 159 år efter att slaveriet avskaffats.[39]

Tidigare forskning

Forskningsfältet på ett övergripande plan kretsar primärt kring tiden före, under och efter det amerikanska inbördeskriget samt olika aspekter på konflikten i relation till en rad olika företeelser där ibland enskilda aktörers agerande eller religiösa rörelsers påverkan på sin samtid, där ibland kristendomen. Det amerikanska inbördeskriget kan därmed ses utgöra en central historisk händelse vilket forskarna förhåller sig till.

Den amerikanske historikern Mark A Noll har undersökt de underliggande idéer som var rådande under tiden för det amerikanska inbördeskriget år 1861. Noll menar att "The problem of the Bible and slavery was always an exegetical problem, but never only an exegetical problem."[40] Tolkningslogiken beskrivs grunda sig att att bibeln betraktas som Guds ord som uppenbarat sig för mänskligheten, därmed ansågs det vara alla kristnas plikt att följa denna uppenbarelse. Om bibeln skulle visa sig tolerera eller rentutav sanktionera slaveri så bör religionens följare rätta sig efter detta, "This logic was inescapable".[41] Trots ett ogillande av slaveri som företeelse inom vissa religiösa kretsar i Amerika så kom det övertid att utvecklas en allmän uppfattning om att bibeln specifikt sanktionerade slaveriägande.[42] Vidare fanns det en parallell ståndpunkt om att "slaverifrågan" och "rasfrågan" var två separata frågor, vilket Noll menar har fått konsekvensen att när slaveriet avskaffats i efterdyningarna av det amerikanska inbördeskriget 1865 så kom det fortsatt att föreligga djupa moraliska problem i behandlingen av svarta inom ramen för ett uttalat kristet nationsbygge.[43]

Taylors forskning om slaveriförespråkares förhållningssätt till slaveri som företeelse i Storbritannien under åren 1823–1833 menade att slaveriet var en civil intuition och inte en religiös sådan varför religiös argumentation viftades bort.[44] Paradoxalt nog menade slaveriförespråkarna samtidigt att om slaveriet ska ses utgöra en synd så hade apostlarna tagit

[39] Jones. *White Too Long*, s. 38.
[40] Noll, Mark A. The Bible and Slavery. I *Religion and the American Civil War*. New York, NY: Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/oso/9780195121285.003.0003. 1998, s. 43.
[41] Ibid., s. 43.
[42] Ibid., s.43.
[43] Noll, A Mark. *The Civil War as a Theological Crisis*. Chapel Hill: University of North Carolina Press. 2006 s. 52.
[44] Taylor, Michael. British Proslavery Arguments and the Bible: 1823-1833. I *Slavery & Abolitition* 37 (*1*). 2016, s. 152.

tydligare ställning emot det i bibeln.[45] Forskning av Wesley beskriver att slaveriförespråkarna såväl som slaverimotståndarna i USA under tiden före inbördeskrigets utbrott var präglade av en form av biblisk bokstavlighet (eng. biblical literalness), vilket innebar att många människor utgick ifrån bibeln för att rättfärdiga sina vardagliga beslut.[46] Denna bokstavlighet menar Wesley möjliggjorde ett förhållningssätt, där individen kunde härleda allt till bibeln, ironisk nog inte alltid med utgångspunkt från den faktiska bibliska skriften.[47] Poängen Wesley vill göra gällande är att bibeln kunde vridas till att tjäna många olika typer av ändamål av amerikaner i mitten av 1800-talet.[48] Sheperd har undersökt hur slaveriförespråkare såväl som slaverimotståndare i USA under tiden före inbördeskriget använde bibeln och sin kristna tro för att argumentera för sin ståndpunkt.[49] Sheperd menar att det fanns en tydlig diametral skiljelinje i argumentationen i fråga om bibelns budskap och kärna i förhållande till slaveriet som företeelse.[50]

Den amerikanske historikern Ted Booth har kartlagt aktören Stephen Elliot som var den första och enda biskopen av den Protestanstiska-Pressbytarianska kyrkan inom Amerikas konfedererade stater.[51] Booth utgår ifrån Mark Noll beskrivningar av karaktäriseringen av teologerna såväl norr som i syd, där de alla utgått ifrån ett kalvinistiskt förhållningssätt, eller vad Noll kallar för ”American hermenuetic” vilandes på en tvåeggad grund baserad på en reformert teologisk instinkt kombinerad med att bibeln behöver läsas med sund förnuft.[52] Rent konkret innebar det att amerikaner vid 1800-talet ansåg att ”free people should read, think and reason for themselves”.[53] Detta menar Booth ”låste in” de södra pastorerna i sin egen teologiska diskurs, sedan den egna förståelsen helt enkelt omöjliggjorde vissa perspektiv eller ställningstaganden.[54] Det är i denna kontext som Elliot verkade utifrån, ett synsätt av bibelns ofelbarhet i kombination med att bibeln inte fördömer slaveri som institution.[55] Selby har undersökt den amerikanska politikern Frederick Douglass (1818–1895) arbete för att avskaffa

[45] Taylor. *British Proslavery Arguments and the Bible: 1823-1833*., s. 151.
[46] Wesley, L., Timothy. Word and Bond in the Antebellum and Civil War Eras. *Reviews in American History*, *50 (3)*: 283–292. 2022, s. 283.
[47] Ibid., s. 291.
[48] Ibid., s. 291.
[49] Sheperd, Dan. Teaching about American Slaveri and It’s Connections to Christianity and the Bible. *Social Studies Research & Practice, 14 (2)*: 225–237. 2019, s. 232.
[50] Ibid., s. 232.
[51] Booth, Ted. Trapped by His Hermeneutic: An Apocalyptic Defense of Slavery. *Anglican and Episcopal History, 87(2).* 2018, s. 160.
[52] Ibid., s. 159.
[53] Ibid., s. 162.
[54] Ibid., s. 159–160.
[55] Ibid., s. 160.

slaveriet i USA.[56] Douglass beskrivs ha varit en skicklig orator och ska genom sina tal bidragit till att skapa en förändring hos sina åhörare i fråga om att kunna visa på hur den kristna religionen möjliggjort slaveriet i USA.[57] Strehle har kartlagt kväkarnas förhållningssätt till slaveriet och mer specifikt hur det kom sig att kväkarna var tidiga med att uttrycka sin avsky och därmed arbete för slaveriets avskaffande i USA.[58] Förklaringen till detta menar Strehle har sin utgångspunkt ur kväkarrörelsens uppfattning om ett globalt broderskap innefattande hela mänskligheten.[59]

Brummit beskriver hur det under det amerikanska inbördeskriget utvecklades en nordstatsbibel och en sydstatsbibel, dessa biblar stod i kontrast till varandra och utgjorde en form av psykologisk krigsföring i det avseende att det kom att väcka emotionell- och psykisk ångest hos läsaren. En tydlig konsekvens av detta blev att nordstadsbibeln klassades som kontraband av sydstaterna under kriget, eftersom den ansågs demoralisera det egna stridskrafterna.[60] Smith har samtidigt visat att kombattanters förhållningssätt till bibeln under inbördeskriget ledde till att skildringar av olika massakrer som förekommer i bibeln kom istället att tolkas bort av vissa individer, sedan dessa visat sig eftersöka en rättfärdighet som krävde att teologiskt svåra passager i relation till den rådande konflikten behövdes tolkas bort.[61] Oshatz redogör för det i efterdyningarna av inbördeskriget blev så att tidigare mer moderata slaveriförespråkare övergav bibeln som primär utgångspunkt i argumentationen för slaveriets bevarande, istället kom det att byta ställning och övergå i en argumentation kring slaveriet som en synd.[62]

Braude beskriver hur berättelsen om Hems förbannelse i 1 Mos 9:18-29 under medeltiden i Europa fick betydelsen att Hems förbannelse överfördes till att gälla hela den afrikanska

[56] Selby, S., Gary. Mocking the Sacred: Frederick Douglass's 'Slaveholder's Sermon' and the Antebellum Debate over Religion and Slavery. *The Quarterly Journal of Speech* 88 (3): 326–41. 2002, s. 330.
[57] Ibid., s. 338.
[58] Strehle, Stephen. The Priesthood of the Believers: Quakers and the Abolition of Slavery. *Religions* (Basel, Switzerland) *14 (11)*: 1338-. 2023, s. 1.
[59] ibid. s. 5.
[60] Brummitt, Jamie L. How Dare Men Mix up the Bible so with Their Own Bad Passions': When the Good Book Became the Bad Book in the American Civil War. *Material Religion*,18 (2): 129–60. 2022, s. 156–157.
[61] Smith, Nishaun. Slavery: An Excerpt from 'The God of the Bible Was an Important Outlet to African Americans During Slavery and Segregation: Freedom Itself Was Important to Americans Because Slavery and Life Are in Contrast.' *Journal of African American Studies* (New Brunswick, N.J.) *22 (2/3*): 255–66. 2018, s. 266.
[62] Oshatz, Molly. The problem of moral progress: The slavery debates and the development of liberal protestantism in the United States. *Modern Intellectual History 5 (2)*: 225–50. 2008. s. 225–226.

kontinenten.[63] Detta förhållningssätt till förbannelsen menar Braude ligger till grund för hur Storbritannien senare motiverade sin imperialistiska expansion under 1500-talet.[64]

Evan-Jones menar att detta förhållningssätt under 1500-talets Europa saknade förankring i de konkreta bibelverserna, detta beskrivs ligga till grund för att förklara dels hur tolkningen att Hem var svart fick en omfattande spridning, med konsekvensens att detta i sin tur ledde till förslavandet av svarta människor med motiveringen av bibeln.[65] Denna föreställning kom att bli vidspridd hos europeiska kolonister och bidrog till utvecklandet av den trans-atlantiska slavhandeln.[66] Park har undersökt hur föreställningar om den vita mannens överlägsenhet kommit att appliceras på berättelsen om Noas förbannelse i 1 Mos:18–29.[67] Slaveriförespråkare som använde sig av förklaringsmodellen att Hem var svart antingen lutade sig mot gudomlig inverkan alternativt att Hem blev svart som en konsekvens av förbannelsen.[68] Hems bror Jafeth kom och andra sidan att anses utgöra en välsignelsesymbol.[69] Detta kom också att visa troende att ses utgöra en del av ett gudomligt dekret.[70] Under tiden före inbördeskriget utbrott användes berättelsen av vissa individer och grupper att förklara ojämlikheten mellan vita och svarta människor i USA.[71]

Denna studie åsyftar att bidra till ovanstående forskningsfält genom att ge ett fördjupat perspektiv på hur aktörerna Priest, Hammond och Schaffs argumentationslinje för slaveriets bevarande med utgångspunkt ur bibeln. Fördelen min studie för med sig är att konkret redogöra för hur källmaterialet kan ses förhålla sig till det rådande forskningsfältet. Således ger det ett ökat kunskapsläge och bidrar därmed till att komplettera det redan befintliga forskningsfältet med ytterligare underlag.

Teori

Nedan kommer jag redogöra för uppsatsens teoretiska utgångspunkt.

---

[63] Braude, Benjamin. The Curse of Ham in the Early Modern Era: The Bible and the Justifications for Slavery. [St. Andrews Studies in Reformation History.]. *The Catholic Historical Review*. Washington: The Catholic University of America Press. 2011, s. 587.
[64] Ibid., s. 587.
[65] Evans-Jones, Gareth. 'Mae'r Beibl o'n Tu': Ymatebion Crefyddol y Cymry Yn America i Gaethwasiaeth (1838–1868). *Cardiff: Gwasg Prifysgol Cymru*. ['The Bible's on Our Side': Religious Responses of Welsh People in America to Slavery (1838–1868)]." n.d. 2022., s. 70–71.
[66] Ibid., s. 71.
[67] Park, Wongi. The Blessing of Whiteness in the Curse of Ham: Reading Gen 9:18–29 in the Antebellum South. *Religions (Basel, Switzerland)* 12 (11): 928-. 2021, s. 3.
[68] Ibid., s. 5.
[69] Ibid., s.15.
[70] Ibid., s. 9.
[71] Ibid., s. 16.

Social Dominansteori: Myters legitimering av strukturella makthierarkier

Socialpsykologen Felicia Pratto och psykologerna Jim Sidanius och Shana Levin har utvecklat ett teoretiskt ramverk som det kallar för *Social Dominansteori* (eng. Social dominance theory) som bygger på idén om att ett samhälle kan ses ha minst en grupp som åtnjuter en högre social status och makt jämfört med andra grupper, därför att samhällen tenderar att skapa en gruppbaserad social hierarkisk ordning, detta oberoende av samhällets statsskick, trossystem eller dess sociala eller ekonomiska arrangemang.[72]

Medlemmar i en socialt dominerande grupp tenderar att inneha en oproportionerlig andel av det *positiva sociala värdet* (eng. Positive social value) i form av åtråvärt material och symboliska resurser som exempelvis politisk makt, rikedom, beskydd av våldsmonopol, överskott av mångsidig kost samt tillgång till god boendestandard, sjukvård, skola och fritid.[73]

Det *negativa sociala värdet* (eng. Negative social value) tillskrivs det andra grupper i samhället som antingen påtvingas eller erhåller till följd av en låg andel av det sociala värdet, detta innefattar dålig bostandard, hälsa, arbetslöshet samt farliga och smaklösa arbetsuppgifter, oproportionerliga straff, förtal samt stigmatisering. Variationen av utsträckningen, graden av allvaret och definitionen vart det en grupps dominans börjar och slutar kan ses variera mellan samhällen och inom samma samhälle över tid. Den gruppbaserade hierarkiska organiseringen är universell.[74]

En mekanism som enligt den sociala dominansteorin förklarar uppkomsten av gruppbaserade sociala hierarkier är hur nettoeffekten av *legitimeringen av myter* (eng. Legitimising myths) bidrar till att upprätta en sådan social ordning. Rent konkret ses myterna påverka individers beteenden och beslut, vilket i sin tur formar den sociala praktiken och institutioners arbetssätt. Legitimeringen av myter innefattar värderingar, attityder, trosföreställningar, stereotyper samt kulturella ideologier.[75]

Mytlegitimering

Den sociala dominansteorin urskiljer mellan två olika funktionella typer av mytlegitimering. Den första typen kallas för *hierarki-förstärkande mytlegitimering* (eng. Hierarchy-enhancing legitimising myths) och ger användaren en *moralisk* och *intellektuell* berättigande av ett

[72] Pratto, Felicia., Sidanius., Jim., Levin., Shana. Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward. *European Review of Social Psychology., 17(1*). 2006., s. 271–272.
[73] Ibid., s. 272.
[74] Ibid., s. 272.
[75] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275.

gruppbaserat utövande av förtryck och bristande social jämlikhet. Rent konkret handlar det om en myriad av rasism, sexism, heterosexism, stereotyper, föreställningar om ödet, karma, nationalism, Konfucianism, Kungadömet av Guds nåde[76], Manifest Destiny[77] och individens egna ansvar för fattigdom. Poängen enligt Pratto et al. är att dessa mytbildningar använts för att *argumentera* för ojämlikhet som rättvis, legitim, moraliskt försvarbar eller en del av en naturlig ordning. Hierarki-förstärkande mytlegitimering organiserar inte enbart individer, grupper och institutioner för att upprätthålla dominansen, utan bidrar även till att underordnande i hierarkin att samarbeta med det dominerande i upprätthållandet av förtrycket.[78]

Det andra typen kallas för *hierarki-försvagande mytlegitimering* (eng. Hierachy-attentuating legitimising myths) och innefattar ideologier som fungerar som en motvikt mot den hierarkiska dominansen i form av socialdemokrati, socialism, kommunism och religiösa doktriner som företräder fattiga människor, eller inkluderande och jämlikhets teman ur det Nya Testamentet. Det innefattar också humanistiska inriktningar som mänskliga och medborgliga rättigheter samt feminism.[79]

Dominerande individer, grupper och insutitioner tenderar att i en högre utsträckning acceptera *hierarki-förstärkande* myter än underordnande grupper, som istället tenderar att acceptera *hierarki-försvagande* myter, däremot utgår den Sociala Dominansteorin från att inom stabila hierarkiska system så föreligger det en rådande ideologisk konsensus än oenighet. Detta innebär att inom socialt stabila systemet så *respekterar* alla det rådande *myterna* i högre utsträckning, oavsett individens eller gruppens sociala ställning som dominerande eller underordnat den hierariska sociala ordningen.[80]

Med stöd av Pratto et al. teoretiska ramverk kan uppsatsens källmaterial analyseras tolkas utifrån det begreppen *hierarki-förstärkande mytlegitimering* och *hierarki-försvagande mytlegitimering*. Sedan kommer resultatet att kvalitativt jämföras med varandra i syfte att visa på likheter och skillnader i källmaterialet argumentationsmönster.

---

[76] Eng. Divine rule of kings, idé om att monarken är tillsatt och därmed enbart ansvarig inför Gud. Tillgänglig: https://www.britannica.com/topic/divine-right-of-kings (Hämtad 21 juli 2024).
[77] Amerikansk utrikespolitisk doktrin under 1800-talet, USA:s gränser ansågs förutbestämda att expandera från östkusten till västkusten. Tillgänglig: https://www.history.com/topics/19th-century/manifest-destiny (Hämtad: 21 juli 2024).
[78] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.
[79] Ibid., s. 276.
[80] Ibid., s. 276.

Metod

Nedan kommer en redogörelse för uppsatsens metodaspekter.

Urval

Denna uppsats urval består av tre stycken böcker. Nedan kommer jag mer utförligt beskriva källmaterialet.

Pastor Josua Priest verk *Bible defence of slavery* (1852) med den något avslöjande titeln kretsar kring försvaret av slaveriets bevarande med utgångspunkt ur bibeln. Verket består av en seriebrev som Priest har formulerat kring ämnet. Verket består av ca 590 sidor.

Samlingsverket *The pro-slavery argument, as maintained by the most distinguished writers of the southern states: containing the several essays on the subject, of Chancellor Harper, Governor Hammond, Dr. Simms, and Professor Dew Hammond* (1853) består av flera essätexter där olika författare argumenterar varför slaveriet bör fortsätta att vara juridiskt lagligt. Verket har avgränsats till denna uppsats som kommer utgå ifrån essätexten av guvernören av delstaten South Carolina, James Henry Hammond. Hammonds text består av en seriebrev denne brevväxlat med en slaverimotståndare från Storbritannien. Hammonds brev utgör ca 75 sidorna av verkets totala 504 sidor.

I boken *The Slavery and the Bible* (1861) författat av kyrkohistorikern och till lika pastor Philip Schaff så framför denne sin hållning i fråga om slaveri går att motivera utifrån bibeln. Boken består av ca 42 sidor.

Ett redaktionellt val har gjorts i fråga om källciteringen, i huvudsak då att återge källorna i sin helhet utan några revideringar av språket, detta i syfte att låta läsaren kommer nära det faktiska källmaterialet samt att företräda en intellektuell hederlighet genom att föra fram det historiska källmaterialet i ljuset.

Avgränsning

Professor i organisation- och social forskning Alan Bryman beskriver att urvalsprocessen vid en innehållsanalys i fråga om tidsperiod ska spela en avgörande roll för resultatet.[81] Bryman beskriver ett exempel hur forskare som var intresserade av att undersöka karismatiskt ledarskap kom att avgränsa sig till den amerikanska presidenten George W Bush före och efter attackerna mot World Trade Center den 11 september 2001, och kunde då se en tydlig

[81] Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. 5. uppl. Malmö: Liber. 2018, s. 362–363.

skillnad före och efter attackerna.[82] I den här studiens fall så var jag intresserad av att undersöka hur slaveriförespråkare argumenterade för slaveriets bevarande med utgångspunkt ur bibeln, skulle jag då undersöka perioden *efter* inbördeskriget så skulle detta troligen resultera i att jag får en mindre sannolikhet att få ett bra material, eftersom slaveriet *avskaffades* efter kriget. I denna studies fall kom alltså en avgränsning att göras i tid och rum i fråga om mitten av 1800-talet. Urvalet har varit ett *kriteriestyrt urval*, som enligt Bryman innebär att forskaren väljer ut ett antal fall eller individer som uppfyller ett eller annat kriterium.[83] I mitt fall har kriterium utgått ifrån enheterna argumenterande text av kristen slaveriförespråkare i USA under mitten av 1800-talet.

Kvalitativ metod med innehållsanalys

Denna uppsats har utgått ifrån en kvalitativ metod med tillhörande innehållsanalys sedan detta bedömts relevant mot bakgrund av studiens övergripande syfte. En innehållsanalys beskrivs vara vanligt förekommande vid behandlingen av kvalitativdata menar lektor i sociologi Ann-Kristin Larsen.[84] Tillvägagångsättet vid en innehållsanalys är att källmaterialet kodas om till teman och kategorier. Datamaterialet sorteras in i relevant kategori eller tema för att sedan undersökas i syfte att se om exempelvis ett meningsfullt mönster kan gå att urskilja. Därefter ställs eventuella mönster i relation till tidigare forskning och teorier i syfte att identifiera överförbarheten i upptäckten.[85]

Tillvägagångsätt

Inledningsvis kom en primosökning[86] att genomföras med sökorden ”slavery bible”. Studiens källmaterial återfinns genom referensverket *The Civil War as a theolocial crisis (2006)* författat av den amerikanske historikern Mark A Noll. Källmateriallet kunde sedan hittas i inscannat format hos library of congress samt archive.org genom en google sökning. Källorna består utav två teologer i form av Priest och Schaff samt en politiker i form av Hammond. Dessa skillnader i yrkesbefattningar valdes ut mot bakgrund av kunna jämföra skillnader och likheter baserat på antagandet att skillnaderna i yrkeskategorierna skulle kunna ge skillnader i det konkreta bibelanvändandet.

[82] Bryman. *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 362–363.
[83] Bryman. *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 497.
[84] Larsen, Ann-Kristin. *Metod helt enkelt*. 2. uppl. Malmö: Gleerups. 2018, s. 160.
[85] Ibid., s. 160.
[86] Primo är en söktjänst som tillhandahålls genom Högskolebiblioteket i Jönköping.

Studiens sekundära material i form av referenslitteratur återfanns genom lån vid högskolebiblioteket i Jönköping. Den tidigare forskningen lokaliserades genom sökning i primo med sökorden ”slavery bible”.

Källmaterialet kom att först läsas igenom en gång och där argumentation kopplat till bibelanvändning valdes ut mot bakgrund av i vilken utsträckning det empiriska materialet bedömdes relevant mot studiens övergripande syfte i form av bland annat undersöka hur bibeln användes i argumentationen. Det material som då tillkom kom sedan att kodas in i ett av tre teman i form av *Hams förbannelse*, *Slavar som egendom* eller *Det nya testamentets oklarhet*. Det är detta material som blev denna studies resultat som i sin tur analyserades utifrån uppsatsens teoretiska ramverk. Respektive resultat som gick att härleda till de olika författarna kom sedan att jämföras med varandra i syfte att visa på likheter och skillnader i materialet i syfte att besvara den del av studiens frågeställningar som riktade sig mot att ta reda på mönstren i argumentationen. Resultatet av analysen kom sedan att ställas i relation till tidigare forskning för att även där vissa på likheter och skillnader med mitt resultat i jämförelse med vad andra forskare har upptäckt.

Validitet och reliabilitet

Bryman beskriver i sitt verk *samhällsvetenskapliga metoder* (2018) fyra kriterier inom vilket en studies reliabilitet och validitet kan bedömas. Det fyra kriterierna är intern reliabilitet, extern reliabilitet, intern validitet samt extern validitet.[87]

En studies externa validitet beskriver Bryman som i vilken grad en studies resultat kan generaliseras till andra sociala miljöer eller situationer.[88] Denna uppsats externa validitet berörs dels utifrån metodvalet i form av en kvalitativ metod samt dess urval i form av ett kriterieurval Att uppsatsen utgick från en kvalitativ metod går denna studies resultat inte att generalisera mer än till uppsatsens avgränsande undersökningsområde.[89] Utifrån detta kriterium bedöms studien ha en låg extern validitet.

Med intern validitet beskriver Bryman det som hur väl en studies observationer visar sig vara förenlig med studiens teoretiska utgångspunkt.[90] Min bedömning är att studien utifrån detta kriterium har en hög internet validitet sedan jag redogjort för såväl studiens tillvägagångsätt som dess teoretiska utgångspunkt.

[87] Bryman. *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2018, s. 465–466.
[88] Ibid., s. 466.
[89] Ibid., s. 243–244, 466.
[90] Bryman. *Samhällsvetenskapliga metoder,* s. 465–466.

En studies externa validitet definierar Bryman som i hur grad en studies tillvägagångsätt går att replikera dess resultat, något som i regel är invecklat sedan de sociala miljöer eller sammanhang inte går att konservera i en kvalitativ studie.[91] Mot detta kriterium bedöms uppsatsen ha en låg extern validitet.

Bryman menar att en studies interna reliabilitet kan stärkas genom att ett forskarlag kommer överens om hur deras observationer ska tolkas.[92] Min studies interna validitet kan i detta avseende ses stärkt mot bakgrund av att jag genomfört studien ensam.

Resultat

Nedan kommer studiens resultat att presenteras i form av hur källmaterialiet försvarar slaveriet i Amerika under mitten av 1800-talet med utgångspunkt ur bibeln utifrån de tre temana *Hams förbannelse*, *slavar som egendom* samt *det nya testamentets oklarhet*.

Hams förbannelse

Under detta tema kommer jag redovisa hur de båda författarna Priest och Schaff argumenterar för slaveriets bevarande i USA med utgångspunkt ur berättelsen om Hams förbannelse i bibeln.

I bibel 2000 översättning av 1 Mos: 18-27 går det att utläsa:

> Noas söner, de som gick ut ur arken, var Sem, Ham och Jafet. Ham var far till Kanaan. Dessa tre var Noas söner, och från dem härstammar alla människor på hela jorden. Noa var åkerbrukare, han var den förste som anlade en vingård. När han drack av vinet blev han berusad och låg naken i sitt tält. Och Ham, Kanaans far, såg sin far ligga där blottad och gick ut och berättade det för sina bröder. Då tog Sem och Jafet en mantel, lade den på sina axlar och gick baklänges in och höljde över sin far; de vände bort ansiktet, så att de inte skulle se sin far blottad. När Noa sedan vaknade upp ur ruset och fick veta vad hans yngste son hade gjort honom sade han: »Förbannad skall Kanaan vara och den uslaste slav åt sina bröder.« Och han sade: »Lovad vare Herren, Sems Gud! Kanaan skall vara deras slav. Må Gud låta Jafet växa och bo tillsammans med Sem. Kanaan skall vara deras slav.« [93]

Priest menar att Ham fötts svart till följd av gudomlig intervenering:

> God, who made all things, and endowed all animated nature with strange and unexplained power of propagation, superintended the formation of two of the sons of NOAH, in the womb of their mother, in an extraordinary and *supernatural* manner, giving to these two

[91] Bryman. *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 465–466.
[92] Bryman. *Samhällsvetenskapliga metoder*., s. 465–466.
[93] Bibeln, översättning år 2000.

> children such forms, constitutions of natures, complexions of the skin, as suitet his *will*. Those two sons were JAPHETH and HAM. Japheth He caused to be *born* white, differing from the color of his parents, while He caused Ham to be born black . . . [94]

Priest menar så här långt att hudfärgerna svart och vit blir en del av en gudomlig ordning eftersom Gud själv har bestämt detta genom att låta två av Noas söner Hem och Jafet födas med olika hudfärg.

Men hur relaterar då allt detta till slaveriet i Amerika? Priest menar att ordet och namnet Ham (sv. Hem) i sin ursprungliga hebreiska betydelse betyder svart, men att denna kunskap gått förlorad över tid.[95] Vidare menar Priest att betydelsen inte bara anspelar på färgen svart utan att det också ska ses som en sammanfattning av ett kannibalistiskt våldsamt temperament.[96] Priest tycks föra en argumentationslinje av att ords betydelse tycks ha en avgörande betydelse, ytterligare exempel på vad han påstår är hebreiska ord för färgen svart är ordet *Ethiope* efter folkslaget och namnet på den afrikanska flodern *Niger*.[97]

> The word *Japheth*, is a Hebrew word , and was given as a name to one of the sons of Noah, which also has a prophetic meaning, and pointed out the fortunes of Japeth's race, which was to consist of great enterprise, enlargement and renown in the world; one who would excel and even *rule* over the races of his two brothers . . . [98]

Slaveriet blir därmed ur Priests perspektiv en form av gudomlig gåva som gavs från Gud till Noa i form av sonen Jafet. Priest fortsätter att legitimera slaveriet av svarta mot bakgrund av berättelsen om förbannelsen över Kanaan i 1 Mos 9: 20–27, där Priest menar att förbannelsen innebär att Hems och dennes son Kanaan avkomma inte enbart ska tjäna Jafet utan att detta är ursprunget till slaveriets eviga förpliktelse från svarta till vita.[99]

Denna typ av argumenation kan ses ligga i linje med vad Pratto el al. kallar för hierarki-förstärkande mytlegitimering.[100] I Priests fall används dennes tolkning av myten om

[94] Priest, Josua. *Bible defence of slavery*. Glasgow, Ky: W. S. Brown. 1852, s. 33.
[95] Ibid., s. 36–37.
[96] Ibid., s. 40.
[97] Ibid., s. 42.
[98] Ibid., s. 42–43.
[99] Ibid., s. 90–91, 94.
[100] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.

Hams förbannelse för att få en moraliskt berättigande av det gruppbaserade förtrycket i form av slaveriet.

Vidare menar Priest att denna tolkning är juridiskt giltig mot bakgrund av påbud och föreskrifter som förekommer i tredje mosebok[101] Priest väljer att lyfta fram 3 Mos 25: 35-46 i syfte att ". . . to distinguish the true meaning, and to prevent confusion" där ordet broder ska förstås innefatta någon tillhörande någon av de tolv israeliska stammarna.[102] Priest tolkar alltså om påbud gällande att inte behandla en fattig och utblottad broder som en slav med mindre än att denne avlönas och menar istället att detta inte gäller det svarta.

> Take thou no unsury of *him*, or increase, but fear thy God [*in this thing*], that thy brother [*a Hebrew: or of the Hebrew blood, not a negro*] may live with thee. Thou shalt not give him [*that is a Hebrew brother, one of the tribes*] thy money to unsury, nor lend him thy victuals for increase. And if thy *brother* [*not a Hamite*], that dwelleth by thee, waxen poor, and he be *sold* unto thee [*on any account*] thou shal not *compel* him to serve as a bond servant: but as a hired servant . . . [103]

Priest väljer här att lägga in sina egna ord i den ursprungliga texten i syfte att förklara för läsaren att ordet broder i ursprungstexten ska ha syftat på hebreiska bröder och alltså då inte svarta.

I likhet med Priest nämner Schaff också Hams förbannelse, men förklarar det som att förbannelsen som Noa utfärdar mot Ham far till Kanaan 1 Mos 9: 25–27 inte bara kom att gälla personerna utan även det bibliska området Kanaans land på levanten mot bakgrund av skrivelsen i 3 Mos 18: 24–25.[104] "The whole posterity of Canaan was included in the curse because of their vices and wickedness . . . which God foresaw, yet after all with a merciful design as to their ultimate destiny."[105]

Ättlingarna till Hem, Sem och Jafet beskriver Schaff som:

> He pronounces a curse thrice repeated upon one of his grandsons, and a blessing upon two of his sons, yet with regard not so much to their individual as their representative character, and looking to the future posterity of the three patriarchs of the human family.

[101] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 106-107.
[102] Priest. *Bible defence of slavery,* s. 107–108.
[103] Ibid., s. 107-108. Kursiveringarna och kommenterarna inom parenteserna är Priests egna.
[104] Schaff, Philip. *The Slavery and the Bible*. Chambersburg, Pa: M. Kieffer & Co.'s Caloric Printing Press. 1861, s. 5.
[105] Ibid., s. 5.

> Ham, the father of Canaan, represents the idolatrous and servile races; Shem, the Israelites who worshipped Jehovah, the only true and living God ; Japheth, those gentiles, who by their contact with Sham were brought to a knowledge of the true religion.[106]

Schaff beskriver sedan Noas tre söner Ham, Sem och Jafet är urfäder till alla världens folk. Där Jafet representerar Europa och delar av Asien, Sem det judiska folket och Ham folkslag med härkomst i Afrika.[107] Förbannelsen menar Schaff har kommit att fullbordas flera gånger genom vad han kallar för historien, första gången när Josua och dennes Israeliter intar Kanaans land och gör de besegrade folken till slavar enligt Jos 9: 22–23, samt när Salomo senare gör de utspridda överlevande folken till slavar i 1 kung 9: 20-21.[108] Förbannelsen ska även återkomma senare när Romarna, sprungna ur Jafet erövrar Fenicierna och Kartagerna, sprungna ur Hem.[109] Det är ur denna kontext som Schaff menar att slaveriet är uppkommit ur, som en förbannelse och straff för Hem i enlighet med Noas vilja.[110]

> Slavery then is represented from the start as a punishment and a curse and is continued as such from generation to generation for these four thousand years, falling with special severity upon the African race, and involving the innocent with the guilty. A dark veil still hangs over this dispensation of Providence, which will be lifted only by the future pages of history.[111]

Priest argumenterar även han för den historiska giltigheten för Hams förbannelse genom att visa på den moraliska konsekvensen.[112] Priest tar återigen utav Josefus tillsammans med bibelberättelsen om Lot i 1 Mos 18–19 för att visa på en korrelation mellan Hems folk och befolkningen i Sodom.[113] Profeten Hesekiels beskrivningar av männen i Egypten i kapitel 23:20 menar Priest är beskrivningar av egyptier som vill förleda israeliterna genom synd: ". . . Egyptians whose flesh, says Ezekiel (verse 20), was as the flesh of *asses*, and their *issue* as issue of horses ; so gross, fierce, and brutal were they, in their love of disorderly practices."[114] Men Priest stannar inte där utan menar att denna bestialiska beskrivning från profeten Hesekiel inte helt förvånande handlar om

[106] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 5.
[107] Ibid., s. 5.
[108] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 6.
[109] Ibid., s. 6–7.
[110] Ibid., s. 7.
[111] Ibid., s.7.
[112] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 174.
[113] Ibid., s. 175, 179.
[114] Ibid., s. 181. Kurserveringarna är Priests egna.

beskrivningar av "svarta" egyptier och ser detta som ett belägg för varför svarta inte är människor:

> If the passage is not thus understood, then it will follow that the Egyptians negros, and consequently the whole negro race, are not human ; for the prophet plainly says, that their flesh was as the flesh of asses ; and asses are not human. To allow them, therefor, a place among the species called man, we are compelled to admit that interpertation.[115]

Att Priest beskriver det moraliska förfallet av Hams avkomma kan återigen ses utgöra ett exempel på hierarki-förstärkande mytlegitimering eftersom Priest vill övertyga läsaren om att det moraliska förfallet av Hams avkomma ska användas för att legitimera slaveriet av svarta som sådant.[116]

Priest fortsätter sedan med en allmän historisk redogörelse där han gör olika historiska nedslag och kopplar samman detta med en biblisk kontext, exempelvis beskriver han hur den egyptiska synen på israeliternas herdar som orena i 1 Mos 46:34 ska förstås mot bakgrund av hedarna tidigare dominerat egypterna.[117] Parallellt beskriver Priest utvecklingen för Hems "avkomma" som att det tappat sitt skriftspråk: "From all points, therefore, it is evident, that the original negroes of the Nile, the swarthy woolly heads of the race of Ham, did not profit from *letters* . . . "[118] Priest fortsätter med att det även gäller andra kunskapsformer så som jordbruk och att denna "dårskap" ska ses förklara det senare Egyptens tillbakagång.[119] Därefter tar han denna slutsats och generaliserar på Afrikas population i sin helhet:

> The negroes of Africa, who are the descendants of the Egyptians. The Libyans, and the Ethiopians, all the same people, the race of Ham, the first negroes, for thousands of years, have made no advancements in letters, or in any way approximating thereto ; as in all Africa, among the negro tribes and kingdoms, not a *gleam* of the light of science . . . "[120]

[115] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 181.
[116] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.
[117] Ibid., s. 212.
[118] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 212. Kursiveringen är Priests egen.
[119] Ibid., s. 212–213.
[120] Ibid., s. 214. Kurserveringen är Priests egen.

Romarnas rivaler i form av den feniciska imperiebygget Karthago beskriver Priest som "This negro kingdom, during it's whole existence . . . made no advances in literature"[121] Priest tycker sig också se bevis för att Hems förbannelse till ursprungsbefolkningen i Australien, i synnerhet om påstådd kannibalism: "These negroes eat human flesh as freely as they do other meat . . . "[122] Salomos beskrivningar i Vish 12:2-11 menar Priest sker till referens the Noas förbannelse: "Here, allusion is made by Solomon to the *curse* of Noah, and to the decree of God against the race, in the words they were a "*cursed seed*" from the beginning, that is from the birth of Ham . . . "[123] Beviset enligt Priest här blir således att i den utsträckning det skulle förekomma kannibalism som är det ett tecken för Hams förbannelse.

Även Kartagerna pekas ut som kannibaler, främst genom förtärandet av barn, genom vilket cirkeln kan ses slutas kring Priests tes om korrelationen mellan Hem, "svarta riken" och kannibalism.[124] Generalen Hannibals framgångar mot romarna förklarar Priest med att denne Hannibal fått hjälp av två vita i form av sin lärare Sobsius och rådgivaren Philemius.[125] Berättelsen om Noa och syndafloden i 1 Mos 5 återkommer i Priests argumentation, denna gång ställer han sig dock frågan om det efter syndafloden finns några exempel på "vita nationer" som inte känner till Guds existens eller om dom i sin begynnelse sprungit runt nakna.[126] Denna typ av argumentation återknyter till Priests tidigare resonemang om föreställningen av "svarta" nationer som moraliskt och kunskapsmässigt underlägsna "vita" nationer.[127] Priest vidareutvecklar resonemanget genom att ifrågasätta skriven i Apg 7:22 om att Moses bildats i Egyptisk vishet, som Priest istället menar är "But what was this wisdom after all, but a mass of superstition and nonsense, respecting their idolatrous religion . . ."[128] Slavarna i Amerika blir skäligt behandlade menar Priest och gör en historisk parallell till Ashantiriket (dagens Ghana) i Västafrika där han menar att det förekommit ritualmord på deras slavar och han konstaterar: "What other people, but *this*, the Hamites, have been found on earth since the creation of man, who are so foolish and cruel, when they have the power and

[121] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 215-216.
[122] Ibid., s. 231.
[123] Ibid., s. 237. Kurserveringarna är Priests egna.
[124] Ibid., s. 238.
[125] Ibid., s. 249.
[126] Ibid., s. 240.
[127] Ibid., s. 244.
[128] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 244.

opportunity?"[129] Priest stannar inte det utan vill göra gällande att vetenskap, religion och stater alla är välsignelser som kommit tack vare andra folkslag än den av den "svarte" mannen.[130]

Här tycks Priest ha ändrat sin argumentation och övergått från en moralisk argumentation till vad Pratto et al. kallar för *hierarki-förstärkande mytlegitimering* grundat i ett *intellektuellt* berättigande genom att försöka övertyga läsaren om att Hams avkomma tycks vara oförmögna att utveckla kunskap utan att denna istället först kommit med den vite mannen.[131]

Mot denna bakgrund deklarerar Priest bestämt sin hållning om att exempelvis ge svarta och vita medborgare samma rättigheter i den amerikanske södern[132]

> To set all the negros free in All America, and to bestow upon them political equality . . . there would arise such a state of all the horrors of hatred and confusion, violence, assassinations, that can be concieved of. There is a natural dislike of the races towards eachother . . .[133]

Schaff beskriver samtidigt att "The prophecy of Noah, it is true, has no comfort for poor Canaan, and no blessing for Ham. But David already looked forward to the time when " Ethiopia shall stretch out her hands unto God" (Ps. Ixviii. 31)."[134] Detta kan ses utgöra en fingervisning för Schaffs vidare argumentation som har sin utgångspunkt i att han skiljer mellan begreppen kristet slaveri, med betoning på ett kärleksförhållande mellan mästaren och slaven, vilket han ställer mot det materialistiska slaveriet som förekommer i det gamla testamentet.[135]

> Their usual enumeration and collocation with sheep, oxen, asses and camels, although less degrading than Aristotle's definition of a slave as a "living tool," or "animated possession," † is very offensive to our modern ear and to our Christian taste, and shows the difference between the Old Testament and the New, where they are never mentioned in such connection.[136]

---

[129] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 248.
[130] Ibid., s. 248.
[131] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.
[132] Ibid., s. 268–269.
[133] Ibid., s. 269.
[134] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 7.
[135] Ibid., s. 7–9.
[136] Ibid., s. 9.

I citatet kommenterar Schaff varför slavar i det gamla testamentet uppräknas tillsammans med boskap. Vidare så urskiljer han också det kristna slaveriet ifrån den formen som förekom inom statsbildningarna i det antika Grekland och senare inom Romarriket:

> The ancient republics of Greece and Rome had no idea of general and inalienable rights of men. They consisted in the rule of a small minority of freemen over a mass of foreigners and slaves. The Greeks and Romans looked with aristocratic contempt upon all other nations as barbarians and unfit for freedom. Their philosophers and lawgivers regarded slavery as the natural, normal and perpetual condition of society and assumed a constitutional or essential difference between the free-born and the slaves . . . [137]

Schaff betonar istället slaveriet som en sekulär institution och inte som en religiös sådan vilket han menar är förklaringen till varför det nya testamentet inte tydligt förespråkar slaveriets religiösa legitimitet:

> The relation of the Gospel to slavery wherever it still exists, remains the same today as it was in the age of the apostles. The New Testament was written for all ages and conditions of society ; it knows no Mason and Dixon's line[138], and may be as profitably read and as fully practiced in South Carolina as in Massachusetts. The position of the New Testament is neither anti-slavery, nor pro-slavery in our modern sense of the term, but rises above all partizan views. It nowhere establishes or abolishes the institution of slavery, as little as monarchy or any other form of government; it neither sanctions nor condemns it ; it never meddles with its political and financial aspects and leaves the system as to its policy and profitableness to the secular rulers. But it recognizes, tolerates and ameliorates it as an existing and then universally established fact ; it treats it under its moral bearings and enjoins the duties and responsibilities of masters and servants; it corrects its abuses, cures the root of the evil and provides the only rational and practical remedy for its ultimate extinction wherever it can be abolished legitimately and with benefit to both parties.[139]

Slaveriet beskrivs genomsyra bibelns historia som en röd tråd menar Priest som pekar på allt "orättfärdigt" slaveri i bibeln går att härleda till Ham, det hebreéiska slaveriet utpekas till Sem, vilket beskrivs som rättfärdigt utifrån Mose lag, samt rättfärdigt slaveri

[137] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 15.
[138] Gränslinje som upprättats av Charles Mason och Jeremiah Dixon 1763 som delade det norra och södra staterna, då under brittiskt styre. Tillgänglig: https://www.bbc.com/news/uk-england-40638673 (Hämtad 24-07-21.
[139] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 19–20.

av Ham utav Jafet i enlighet med Noas förbannelse.[140] Priest särskiljer alltså mellan slaveriet som sedan drabbar Israeliterna under slaveriet i Egypten, där han istället menar att det rör sig om ett vasallförhållande orchestrat av Gud.[141] Det verkligt orättfärdiga Ham-slaveriet pågick ju i Kaanans land 1 Mos: 30.[142]

Detta vasallförhållandena mellan Egypten och Israeliterna likställer Priest med relationen mellan det tretton kolonierna (USA) och kolonialmakten Storbritannien. Slutsatsen Priest därmed drar är att slaveriet som bedrivs i USA därmed återigen går att rättfärdiga för att det historiska slaveriet under kolonialtiden bedrevs med Guds goda minne, under Sems tält 1 Mos 9:27. Vid friheten från kolonialmakten kom därmed USA att införlivas i Jafets välsignelse från Noa och slaveriet kan fortsättas ses som rättfärdigt enligt Priest.[143]

> The United States while under the yoke of Great Britain, was a condition of national *bondage*, but no man was bond a slave of that account, and yet, in PRINCIPLE, their condition was just the same as the Hebrews in Egypt, except that the latter were more severely treated.[144]

Schaff fortsätter med att argumentera för att slavar inte enbart ska betraktas som egendom med ett exempel ur det nya testamentet, mer specifikt några exempel från aposteln Paulus brev, i 1 Tim 6:1-2 menar Schaff att Paulus beskriver slavägare som är ". . . faithful and beloved, partakers of the benefit"[145] Filemonbrevets första och sjunde vers så menar Schaff ska ses ". . . addresses Philemon, who was a slaveholder at the time, as "a brother, dear beloved and fellow-laborer," that is, either an officer of the congregation at Colosse, or an active laymember."[146]

Schaff tar sedan sitt resonomang och applicerar på slaveriet i USA: "If our Southern slaveholders were all animated by this heavenly spirit of love and would act on Paul's request to Philemon, they would indeed become the greatest benefactors of the unfortunate negro race."[147] Schaff drar slutsatsen att kristendomen inte förändrat slaveriet som institution i fråga om juridisk och social status men att ". . . changed the

[140] Priest. *Bible defence of slavery,* s. 375–376.
[141] Ibid., s. 378.
[142] Ibid., s. 379–380, 382.
[143] Ibid., s. 380–381.
[144] Ibid., s. 381. Kurseveringarna och versaler är Priests egna.
[145] Schaff. *The Slavery and the Bible,* s. 29.
[146] Ibid., s. 29.
[147] Ibid., s. 30.

hard Roman slavery into a mild patriarchal service and subordinated the social distinction of the two parties to the religious equality and brotherhood in Christ, their common Lord and Saviour."[148] Schaff problematiserar därmed inte slaveriet som institution utan snarare behandlingen av slavarna som sådant. Vidare menar han att "*The negro question lies far deeper than the slavery question*."[149] Frigivningen av slavar i Frankrike och Storbrittannien menar Schaff skapat andra problem utan förespråkare snarare en väntans försiktighet för att reformer ska ge resultat: "Should we then not have patience and forbearance and wait the time which Providence in its own wisdom and mercy has appointed for the solution of a problem . . ."[150]

Avslutningsvis menar Schaff att möjligheten till att slavarna ska kunna fostras i en kristen bildning snarare ska ses utgöra en välsignelse:

> It has been thus far a wholesome training school for the negro from the lowest state of heathenism and barbarism to some degree of Christian civilization, and in its ultimate result it will no doubt prove an immense blessing to the whole race of Ham. The less the people in the North meddle with the system in the way of political agitation and uncharitable abuse, the sooner this desirable end, so dear to every Christian and patriotic heart, will be reached.[151]

Schaff tycks här inta vad Pratto et al. beskriver som *hierarki-förstärkande mytlegitimering* grundad i en *moralisk* argumentation då han för i argumentation att såväl slavägaren som slaven tycks ha ett moraliskt åtagande mot varandra.[152] Samtidigt är det lite svårt att kunna tänka sig slaven som överordnad sin mästare, det tycks ju ligga i sakens natur att för den underkastade parten att vara just underordnat i förhållandet slav och mästare. Detta skulle vidare kunna ses utgöra ett försök av Schaff att förespråka en slags stabilitet sedan Prato et al. menar att inom stabila hierarkiska system så föreligger det alltid en högre grad av konsensus, där majoriteten av medlemmarna respekterar det rådande myterna, i Schaffs fall blir myten att förhållandet mellan slaven och mästaren finns reglerat i bibeln.[153]

---

[148] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 30.
[149] Ibid., s. 31. Kurseveringarna är Schaffs egna.
[150] Ibid., s. 32.
[151] Schaff. *The Slavery and the Bible*., s. 32.
[152] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*., s. 275–276.
[153] Ibid., s. 276.

Sammanfattning resultat Hams förbannelse

Priest argumenterar främst utifrån Noas förbannelse eller Hems förbannelse och försöker bevisa hur förbannelsen senare har kommit till uttryck genom historiens gång. Detta sker rent konkret genom att Priest med utgångspunkt ur förbannelsen i 1 Mos 9 sedan visar en kontinuitet i såväl det gamla testamentets senare delar som i det nya testamentets delar, i exempelvis 2 Mos 23, 3 Mos 25:44-46, Tit 2, Ef 6:6-8, Kol 3:22, Kol 4:1 samt Filemon. Priest använder sedan denna modell och applicerar den på utombibliska historiska exempel som med statsbildningarna Khartago och Ethiopien samt vasallförhållandet mellan det amerikanska kolonierna till kolonialmakten Storbritannien. Slutsatsen Priest gör är att slaveriet som institution är en form av gåva från Gud och är ytterst sätt ett straff från Noa till Hems ättlingar, det vill säga svarta.

Schaff vidhåller i likhet med Priest om att Noas förbannelse är sann men att framför allt aposteln Paulus brev visar att slavar är mer än bara egendom. Schaff menar att som kristen slavägare så medför det ett särskilt ansvar, i synnerhet i fråga om att fostra och bildas från att vara hedniska barbarer till att bli bildade kristna. Därmed finns det en viss likhet med Priests historiska slutsats av att det var den vita kristna mannen som kom med upplysningen till ”Hems folk”.

Slavar som egendom

Under detta tema kommer jag redovisa hur de båda författarna Hammond och Schaff beskrivningar av slavar som egendom.

Hammond inleder sin argumentation utifrån 2 Mos 20:17 och det tionde påbudet enligt tio guds bud att inte ha ett begär till din nästas slav eller slavinna. Hammond menar att då lagens givets till Moses från Gud så är denna att betrakta som en “the essential principles of the great moral law”.[154] Vidare menar Hammond att det är utifrån denna pricip som slaverimotståndarna bör lämna slavägare ifred:

> Now, discarding all technical and verbal quibbling as wholly unworthy to be used in interpreting the Word of God, what is the plain meaning, undoubted intent, and true spirit of this commandment ? Does it not emphatically and explicitly forbid you to disturb your neighbor in the enjoyment of his property ; and more especially of that which is here

[154] Hammond, James Henry. Hammond’s letters on slavery. I *The pro-slavery argument, as maintained by the most distinguished writers of the southern states: containing the several essays on the subject, of Chancellor Harper, Governor Hammond, Dr. Simms, and Professor Dew*. Philadelphia: Lippincott, Grambo & co. 1853, s. 105.

> specifically mentioned as being lawfully, and by this commandment made sacredly his?[155]

Hammond tycks här inta det Pratto et al. kallar för *hierarki-förstärkande mytlegitimering* förankrad i en *moralisk* överlägsenhet sedan han betonar just att enligt Guds ord så kan slavar ses utgöra en privat egendom vars integritet inte bör störas av utomstående.[156]

Hammond likställer därmed föreställningen om slavar som egendom i en biblisk kontext med den rådande föreställning i 1850-talets Amerika.[157] Hammond fortsätter sin bibelargumentation genom att replikera på ett påstående från slaverimotståndare om att ordet *tjänare* i bibeln i inte ska kunna gå att likställa med *slav* (grek. Doulos). Hammond och andra sidan menar att det hebreiska och grekiska orden för tjänare (eng. bondman forever) är samma ord och därmed betydelsen slav.[158]

Schaff skiljer sig på denna punkt och menar att det hebreiska ordet för tjänare i bibeln inte ska likställas med slav i ordets bemärkelse i 1850-talets Amerika utan beskriver det som:

> The Hebrew term employed here and throughout the Old Testament generally for servants,* is not necessarily degrading, like our *slave* ; on the contrary *ebhed* means originally *laborer*, *worker*, and work was no disgrace among a people whose kings and prophets were called from the flock and the plough; yea, it is used in innumerable passages in the most honorable sense and applied to messengers of kings, to angels, to Moses, the prophets and the highest officers of the theocracy, in their relation to God.[159]

Schaff urskiljer mellan det gregiska orden *doulus*, *andrapodun* och *misthios*, misthios beskriver han som att det betyder ungefär anlitad tjänare och beskriver att ordet förekommer vid fem tillfällen i det nya testamentet.[160] Ordet doulus beskriver Schaff förekommer 120 gånger i det nya testamentet och att begreppet betyder slav (eng bond-servant, slave), samma sak som det hebreiska ordet *ebhed*.[161] Schaff menar att orden

[155] Hammond. *Hammond's letters on slavery*, s. 105.
[156] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.
[157] Ibid., s. 104.
[158] Ibid., s. 106.
[159] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 8.
[160] Ibid., s. 21.
[161] Ibid., s. 21-22.

doulus/ebhed inte endast ska förstås för att beskriva relationen mellan en slav och en mästare utan även mellan exempelvis en profet och Gud:

> Moses, the prophets, the apostles and all true Christians are called *douloi* or servants of God and Christ, as being entirely and for life, yet voluntarily and cheerfully devoted to his service . . . St. Paul glories in this title . . . and so does St. Peter, St. James, St. Jude, and St. John. . . It would be quite improper in any of these passages to substitute slave for servant.[162]

Det grekiska ordet *andrapodun* menar Schaff rent utav betyder slav inom kontexten krigsbyte, någon som alltid är och förblir förslavad inom ramen för det antika synsättet på slaveri som företeelse.[163] Slaveriet menar Schaff innefattar en dubbelhet i relationen, mellan å ena sidan mästaren eller regering och å andra sidan egendomen (slaven), detta problematiserar Schaff och menar att ". . . makes the slave holder the proprietor or owner of the slave and gives him the legal—though not the moral—right to turn the *doulos* into an *andrapodon*, the person into a mere thing or " animated tool," and to dispose of him as of any other article of merchandize for his own profit."[164]

Schaff vill härmed försöka visa på att begreppet slav betytt olika saker vid olika tillfällen i såväl bibeln som i historien, vare sig det handlat om GT, NT eller romarriket. Hammond använder sig istället av Paulus brev för att visa på en kontinuitet mellan Mose lag och aposteln Paulus. Hammond väljer passagen ur 1 Tim 6:1 som ett bevis för att Paulus själv återsänt en slav till sin mästare.[165] Sammantaget konstaterar Hammond i detta avseende:

> It is impossible, therefore, to suppose that Slavery is contrary to the will of God. It is equally absurd to say that American Slavery differs in form or principle from that of the chosen people. *We accept the Bible terms as the definition of our Slavery, and its precepts as the guide of our conduct*. We desire nothing more.[166]

Hammond använder sig av skrivelsen i 2 Mos 21:6 för att rättfärdiga att slavar markeras av sina ägare. Han tar sedan ett nytt helhetsgrepp och menar: "I think, then, I may safely

[162] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 22.
[163] Ibid., s. 22.
[164] Ibid., s. 23. Kurserveringarna är Hammonds egna.
[165] Hammond. *Hammond's letters on slavery*, s. 107.
[166] Ibid., s. 107–108. Kurseveringarna är Hammonds egna.

conclude, and I firmly believe, that American Slavery is not only not a sin, but especially commanded by God through Moses, and approved by Christ through his apostles"[167]

Återigen ger Hammond exempel ur Prattos et al. beskrivningar av *hierarki-förstärkande mytlegitimering* av *moralisk* karaktär sedan han sätter likhetstecken mellan slaveriet och dess påbud i GT och sin egna samtid.[168]

Hammond ger sig också in i den större debatten mellan Nord- och Sydstaterna i förhållningssättet till slaveriet som företeelse, Hammond och andra sidan fasthåller han inte ser några som helst problem med att Sydstaterna bryter sig loss från unionen: "For one, I should not object, by any means, to cast my lot in a confederacy of States whose citizens might all be slaveholders."[169] Vidare går Hammond längre och citerar den tidigare guvernören över South Carolina George McDuffie vars citat han låter göra gällande avseende sin egen hållning i slaveri frågan: "I endorse without reserve the much abused sentiment of Governer M'Duffie, that " Slavery is the corner-stone of our republican edifice ;"[sic] while I repudiate, as ridiculously absurd, that much landed but nowhere accredited dogma of Mr. Jefferson[170], that "all men are born equal."[171]

Hammond argumenterar sedan varför han anser att slavarna i Amerika blir väl behandla i enlighet med det föreskrifter som framgår i Moseböckerna, han menar samtidigt att slavägarna måste till viss mån sköta om sina slavar eftersom dessa ytterst sätt utgör deras verksamheters arbetskraft.[172] Hammond konstaterar samtidigt: "Besides this, Slavery is rapidly filling up our country with a hardy and healthy race, peculiarly adapted to our climate and productions, and conferring signal political and social advantages on us as a people . . .".[173] Hammond väljer sedan att bemöta kritik han erhållit avseende ". . . "the irresponsible power of one man over his fellow men."[174], en kritik vilken han avfärdar med ". . . I deny that the power of the slave-holder in America

[167] Hammond. *Hammond's letters on slavery*, s. 108.
[168] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.
[169] Hammond. *Hammond's letters on slavery*, s. 109.
[170] Hammond refererar till den dåvarande amerikanska presidenten Thomas Jeffersons skrivelse år 1776 i USA:s självständighetsdeklaration om att alla människor är födda jämlika. Tillgänglig: https://www.archives.gov/founding-docs/declaration (Hämtad 21 juli 2024).
[171] Hammond. *Hammond's letters on slavery,* s. 109–110.
[172] Ibid., s. 122.
[173] Ibid., s. 123.
[174] Hammond. *Hammond's letters on slavery*, s. 123.

is "irresponsible." He is responsible to God."[175] Vidare menar Hammond att ansvaret gentemot Gud kommer till uttryck i ett ansvar emot det lokala samhället och underkastelse till de lagar som gäller i landet.[176] Hammond väljer att bemöta kritik om dennes handfallenhet att agera mot vissa slavägare som mördat, misshandlat och i vissa fall lemlästat slavar med att: "You forget to state that this law was enacted by *Englishmen* and only indicates *their* opinion of the reparation due for these offences".[177] I den usträckning det skulle förekomma övergrepp är det alltså den tidigare kolonialmakten Storbritanniens enligt Hammond sedan det var den tidigare överherren som stiftat lagarna. Hammond menar samtidigt att i den utsträckning det skulle förekomma våld så ligger denna skuld på motståndarna till slaveriet.[178]

> If the Catholics deem it wrong to trust the bible to the hands of ignorance, shall we be excommunicated because we will not give it, and with it the corrupt and fatal commentaries of the abolitionists, to our slaves? Allow our slaves to read your writings, stimulating them to cut our throats! Can you believe us to be such unspeakable fools?[179]

Hammond knyter ihop diskussionen med: "Still, though a slaveholder, I freely acknowledge my obligations as a man ; and that I am bound to treat humanely the fellow-creatures whom God has entrusted to my charge."[180] Samtidigt återkopplar han till Mose lag och menar: "A bad master—he who overworks his slaves, provides ill for them, or treats them with undue severity—loses the esteem and respect of his fellow citizens to as great an extent as he would for the violation of any of his social and most of his moral obligations."[181]

En annan fråga som Hammond argumenterar emot med utgångspunkt ur bibeln är den rörande bestraffning av slavar med piskrapp, något som Hammond konsterar är: ". . . I say flogging is not the most degrading punishment in the world."[182] Istället konsterar Hammond att i den usträckning som slaver bestraffas med piskrapp så är detta att likna vid den "ungdomliga fostran" som sker i skolan.[183]

---

[175] Hammond. *Hammond's letters on slavery*, s. 123.
[176] Ibid., s. 123–124.
[177] Ibid., s. 124. Kursiveringarna är Hammonds egna.
[178] Ibid., s. 124.
[179] Ibid., s. 124.
[180] Ibid., s. 125.
[181] Ibid, s. 126.
[182] Ibid., s. 128–129.
[183] Ibid., s. 129.

> It may be so to a white man in most countries, but how is it to the white boy? That necessary coadjutor of the schoolmaster, the "birch," is never thought to have rendered infamous the unfortunate victim of pedagogue ire ; nor did Solomon in his wisdom dream that he was counseling parents to debase their offspring, when be exhorted them not to spoil the child by sparing the rod. Pardon me for recurring to the now exploded ethics of the Bible. Custom, which, you will perhaps agree, makes most things in this world good or evil, has removed all infamy from the punishment of the lash to the slave. Your blood boils at the recital of stripes inflicted on a man ; and you think you should be frenzied to see your own child flogged. Yet see bow completely this is ideal, arising from the fashions of society. You doubtless submitted to the rod yourself, in other years, when the smart was perhaps as severe as it would be now ; and you have never been guilty of the folly of revenging yourself on the Preceptor, who, in the plenitude of his "irresponsible power," thought proper to chastise your son. So it is with the negro, and the negro father.[184]

Hammonds argumentationslinje där han vill likställa misshandeln i form av bestraffningen av slavar som en intellektuell fostran kan ses ligga i linje med det Pratto et al. beskriver som *hierarki-försträkande mytlegitimering* av intellektuell karaktär sedan behandlingen sätts in i ett större hierarkiskt perspektiv från Salomos dagar till den rådande amerikanska kontexten på mitten av 1800-talet.[185]

Sammanfattning slavar som egendom

Hammond för i sin argumentation fram tesen om kontuitet, det vill säga att slaveriet så som det förhåller sig i dennes samtid i USA i mitten av 1800-talet är samma form av slaveri så som det förekom i det gamla testamentet. Hammonds poäng är att slaveriet i GT sanktioneras genom föreskrifter i Mose lag så är därmed slaveriet i Amerika sanktionerat av Gud, eftersom formen för slaveriet inte skiljer sig åt i religiös mening. Schaff och andra sidan kan ses problematisera denna hållning sedan denne vill göra gällande att slaveriformen i det gamla testamentet skiljer sig åt jämfört med slaveriet i USA till följd av ett romerskt arv, där slaven gått till att betraktas som egendom.

[184] Hammond. Hammond's letters on slavery, s. 129.
[185] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.

Det nya testamentets oklarhet

Under detta tema kommer jag redovisa hur de tre författarna Priest, Hammond och Schaff argumenterar för slaveriets bevarande i USA med utgångspunkt ur att det nya testamentet inte tydligt tagit ställning emot slaveriet som institution.

Priest framför använder han sig av uttrycket "The absolute silence of the New Testament" genom vilket han menar att det nya testamentet inte tydligt tar ställning emot slaveri som företeelse.[186] Tvärtom menar Priest att det omvända bör gälla som sanning, att NT tvärtom uppmanar till slaveriet i allmänhet och genom Paulus brev i synnerhet i passager som Tit 2:9, Ef 6: 6, 8 [sic][82], Kol 3:22, Kol 4: 1 samt Filemon.[187]

Hammond drar även han en liknande slutsats och använder sig av aposteln Paulus skrivelser i 1 Tim 6:1 som belägg för att det finns en kontinuitet från Mose lag till apostlarna och ytterst sätt därmed till sin egen samtid: ". . . American Slavery is not only not a sin, but especially commanded by God through Moses, and approved by Christ through his apostles"[188]

Schaff intar istället hållningen av att det nya testamentet inte tar varken ställning för eller emot slaveriet som företeelse men att det istället reglerar relationen mellan utövarna inom institutionen som sådan: "The position of the New Testament is neither anti-slavery, nor pro-slavery in our modern sense of the term, but rises above all partizan views . . . and enjoins the duties and responsibilities of masters and servant".[189] Dessa förpliktelser mellan mästare och tjänare kan ses förankrade i Kristi kärleksbudskap: "The New Testament retains and recognizes the governmental idea as an existing fact, and nowhere denounces it as sinful in itself, but it divests it of its harshness and guards it against abuse, by reminding the master of his moral responsibility and inspiring him with kindness and charity to his slave as a brother in Christ . . ."[190]

Schaffs hållning tycks här mer inte det Pratto et al. kallar för *hierarki-försvagande myter* sedan han nyanserar det nya testamentets hållning till slaveri som företeelse. Schaff tycks också betona vikten av att såväl slaven som mästaren tycks ha ett ansvar mot varandra, därmed kan det ses vara ett sätt att möjliggöra stabilitet inom den rådande hierarkin eftersom myten då innehåller en berättelse om båda sidornas åtaganden, vilket i sin tur torde

[186] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 323.
[187] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 323.
[188] Hammond. *Hammond's letters on slavery,* s. 108.
[189] Schaff. *The Slavery and the Bible*, s. 19–20.
[190] Ibid., s. 24.

möjliggjorde en respekt mellan grupperna inom det övergripande hierarkiska systemet i form av det amerikanska samhället i mitten på 1800-talet.[191]

Sammanfattning - Det nya testamentets oklarhet

Författarna Priest och Hammond vill visa på en kontinuitet mellan GT och NT genom att argumentera för att då aposteln Paulus underkastat sig den romerska civila samhällsordningen vilket illustreras i några av hans brev, däribland Filemon och 1 Tim. Schaff menar istället att NT inte tar tydlig ställning vare sig för eller emot slaveriet som företeelse, men där läsaren fortfarande behöver ta ställning till innehållet som sådant, vilket medför förpliktelser ämnade att förmedla Kristi kärleksbudskap.

Diskussion

Syftet med denna studie var att undersöka hur bibeln användes för att argumentera för slaveriets bevarande i den amerikanska södern under mitten av 1800-talet genom att undersöka texter av några samtidiga framstående kristna slaveriförespråkare, där ibland Josua Priest, James Henry Hammond och Philip Schaff, använde bibeln som utgångspunkt i sina argumentent samt hur deras argumentationslinje kom till uttryck.

Resultatet har visat att de olika författarna har skiljt sig åt i frågan. Priest utgick i huvudsak från berättelsen om Hams förbannelse 1 Mos: 9 för att såväl moraliskt som intellektuellt argumentera för slaveriets legitimitet inom ramen för det amerikanska nationsbygget med utgångspunkt ur dess religiösa legitimitet. Hammond kom i sin argumentation främst argumentera för slaveriets legitimitet ur en moraliskt grund med utgångspunkt hur slaveriet i Amerika i mitten på 1800-talet gick att likställa med det slaveri som i huvudsak kommer till uttryck i det gamla testamentet, i synnerhet Moseböckerna. Schaff kom i likhet med Priest att använda sig av berättelsen för Hams förbannelse 1 Mos: 9 för att beskriva slaveriets uppkomst men kom istället att förespråka en förändring i synsättet på slaven som egendom, där Schaff till skillnad från Priest och Hammond betonade betydelsen av ett kristet ägandeskap. Resultatet har också visat hur mytbildningar i från exempelvis en religiös urkund i form av bibeln kan användas för att motivera ett förtryck på religiös grund. Detta var säkilld tydligt hos Priest och Schaff, som båda menade att myten i form av Hams förbannelse både var sann med att den därmed också reglerar synen på slaveriet och på svarta människors sociala rättigheter i en negativ bemärkelse, främst då utifrån vad Pratto et al. kallade för *hierarki-*

[191] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 276.

förstärkande mytlegitimering på *intellektuell* grund[192] sedan myten om Hams underlägsenhet ansågs motivera behandlingen av svarta slavar i USA. Hammond kom istället att uppfylla vad Pratto et al. beskriver som *hierarki-förstärkande mytlegitimering* på *moralisk* grund[193] sedan denne främst använt myten i form av Mose lag för att framhäva slavägarens överlägsenhet gentemot slaven. En korrelation går därmed att göra med Wesleys tidigare forskning där denne visat på hur en form av biblisk bokstavlighet möjliggjort för många amerikaner i mitten av 1800-talet att vrida det bibliska innehållet till att tjäna en uppsjö av ändamål.[194]

Tidigare forskning av Taylor undersökte hur slaveriförespråkare i Storbritannien 1823–1833 argumenterat för slaveriet som en civil intuition och därmed inte en icke religiös med hänsyn till att apostlarna inte tillräckligt tydligt tagit ställning emot slaveriet som sådant.[195] En viss korrelation återfanns i mitt resultat, då Schaff intagit en liknande hållning när han gjort gällande att NT inte tagit ställning emot vare sig slaveri, monarki eller någon annan regeringsform.[196]

Mark A Noll har beskrivit problematiken av den tolkningslogik som var rådande under 1860-talet i USA, där bibeln sågs som Guds ord som uppenbarat sig för mänskligheten och därmed var det alla goda kristnas skyldighet att följa skriften.[197] Denna logik var tydlig hos framförallt Hammond i frågan om huruvida NT kan ses förkasta slaveriet eller inte, där han drog slutsatsen att eftersom Paulus underkastat sig den romerska civila ordningen så kunde kristna absolut bruka slavar.[198] Sheperd beskrev hur det under tiden före inbördeskriget fanns slaveriförspråkare som slaverimotståndare som utgick ifrån bibeln i sin argumentation och att det fanns en skiljelinje mellan bibelns budskap kontra kärna.[199] Bortseende från det uppenbara att samtliga av mina tre källor utgått ifrån bibeln så går det även att observera skillnader mellan framför allt författarna Priest och Hammond i jämförelse med Schaff, där den sistnämnda tycks legat närmare en form av Kristocentrism genom att inkorperera Kristi kärleksbudskap i sin argumentation, men med det sagt ligger de alla tre nära varandra i sina respektive slutsatser om att slaveriet bör bevaras åtminstone i det rådande dagsläget i mitten av 1800-talets USA. Booth utgick ifrån Nolls begrepp om den amerikanska hermenutiken i

[192] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.
[193] Ibid.
[194] Wesley. *Word and Bond in the Antebellum and Civil War Eras*, s. 291.
[195] Taylor. *British Proslavery Arguments and the Bible 1823–183*3, s. 151–152.
[196] Schaff. *Slavery and the bible*, s. 19–20.
[197] Noll. *The Civil War as a Theological Crisis*, s. 52.
[198] Hammond. *Hammonds letters on slavery*, s. 107.
[199] Sheperd. *Teaching about American Slaveri and It's Connections to Christianity and the Bible,* s. 232.

fråga om att framför allt södra pastorer låsts in i en tanke om att ”free people should read, think and reason for themselves”.[200] Det är möjligt att denna hållning återfunnits även i mitt källmaterial, måhända att detta kan ligga till grund för framför allt Hammonds stundtals aggressiva tonläge som troligen försvårat dialogen med sina meningsmotståndare.[201]

Braude och Evan-Jones studerade båda effekten av tolkningen av Hams förbannelse med betoning på Ham som en representation av svarta människor med effekten att detta möjliggjorde imperialism och slaveri.[202] Park studerade han korrelationen mellan Hams förbannelse och föreställningar om den vita mannens överlägsenhet, där Noas son Jafet blev föremål för projiceringar om den vita mannens överlägsenhet och där Kaanans son Ham kom att likställas med svarta människor.[203] Detta återfanns tydligt framför allt hos Priest både i fråga om att denne menade att Ham föddes svart men även att Hams avkomma varit oförmögen att producera kunskap, eller för att använda Priests ord ”. . . among the negro tribes and kingdoms, not a *gleam* of the light of science”.[204] Intressant nog kom även Priest föra in sina egna tolkningar i den ursprungliga bibeltexten[205] Detta kan ses ligga i linje med Wesleys fynd om amerikaners förhållningssätt till bibeln i mitten av 1800-talet, där individen kunde härleda mycket av sin världsbild till bibeln, då inte alltid med utgångspunkt ur den faktiska bibeln.[206] Det är inte för intet som vi har ett uttryck ”Som fan läser bibeln”. Park redogjorde för hur berättelsens om Hams förbannelse under tiden före det amerikanska inbördeskrigets utbrott användes för att förklara ojämlikheter mellan svarta och vita i USA.[207] Detta är ett tydligt mönster som återkommer i mitt resultat med hänsyn till studiens teoretiska ramverk av Prattio et al. där mitt källmaterial argumenterade för slaveriets bevarande utifrån en moralisk eller intellektuell berättigande kopplat till användandet av myter ifrån bibeln, då i syfte att förstärka den rådande samhällshierarkin i USA under mitten av 1800-talet. [208]

Oshatz studerade hur moderata förespråkare i slaverifrågan ändrade hållning mot bakgrund av

[200] Booth. *Trapped by His Hermeneutic: An Apocalyptic Defence of Slavery,* s. 162.
[201] Hammond. *Hammonds letters on slavery*, s. 124, 129.
[202] Braude. *The Curse of Ham in the Early Modern Era: The Bible ad the Justification for Slavery*, s. 576; Evan-Jones. *The Bible's on Our Side: Religious Responses of Welsh People in America to Slavery 1838–1868,* s. 70–71.
[203] Park. *The Blessing of Whiteness in the Curse of Ham: Reading Gen 9:18-29 in the Antebellum South*, s. 3-9.
[204] Priest. *Bible defence of slavery*, s. 33, 214. Kurserveringen är Priests egen.
[205] Ibid., s. 107–108.
[206] Wesley. *Word and Bond in the Antebellum and Civil War Eras*, s. 291.
[207] Park. *The Blessing of Whiteness in the Curse of Ham: Reading Gen 9:18-29 in the Antebellum South,* s. 16.
[208] Pratto et al. *Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward*, s. 275–276.

sydstaternas förlust i det amerikanska inbördeskriget.[209] Mot denna bakgrund hade det varit intressant att forska vidare på hur det gick sen för aktörerna Josua Priest, James Henry Hammond och Philip Schaff. Kom dessa att ändra sin hållning efter att krutröken lättat från inbördeskrigets slagfält. Eller kom deras gälla röster att höjas efter det att krigets kanoner skjutit sin sista salva?

Vidare forskning uppmuntras.

Hur kan då denna uppsats bidra med ett didaktisk perspektiv kopplat till konkret undervisning? Utifrån uppsatsens resultat skulle detta kunna användas för att arbeta med en urkund i form av bibeln och specifikt berättelsen om Noa för att sedan jämföra detta med olika tolkningar av bibelberättelsen kopplat till kontroversiella ämnen som rasism eller människosyn. Ett annat tänkbart användningsområdet är att undersöka ett tidigare kontroversiellt ämne som efter historiens gång kan ses intellektuellt färdigbehandlat, kan det finnas frågor som diskuteras i dagens samhälle som om 100 år kommer betraktas på ett liknande vis?

[209] Oshatz. *The problem of moral progress: The slavery debates and the development of liberal protestantism in the United States*, s. 225–226.

Referensförteckning

Källmaterial

Hammond, James Henry. Hammond's letters on slavery. I Harper, William., Dew, R Thomas., Hammond, Henry James., Simms, William Gilmore. *The pro-slavery argument, as maintained by the most distinguished writers of the southern states: containing the several essays on the subject, of Chancellor Harper, Governor Hammond, Dr. Simms, and Professor Dew*. Philadelphia: Lippincott, Grambo & Co. 1853. Fulltext: https://archive.org/details/proslaveryargume00harp/page/106/mode/2up

Schaff, Philip. T*he Slavery and the Bible*. Chambersburg, Pa: M. Kieffer & Co.'s Caloric Printing Press. 1861. Fulltext: https://www.loc.gov/item/11011633/

Priest, Josua. *Bible defence of slavery*. Glasgow, Ky: W. S. Brown. 1852. Fulltext: https://www.loc.gov/item/11011710/

Vetenskapliga artiklar

Braude, Benjamin. The Curse of Ham in the Early Modern Era: The Bible and the Justifications for Slavery. [St. Andrews Studies in Reformation History.]. *The Catholic Historical Review*. Washington: The Catholic University of America Press. 2011. https://doi.org/10.1353/cat.2011.0072.

Brummitt, Jamie L. How Dare Men Mix up the Bible so with Their Own Bad Passions': When the Good Book Became the Bad Book in the American Civil War. *Material Religion* 18 (2): 129–60. 2022. https://doi.org/10.1080/17432200.2022.2048602.

Booth, Ted. "Trapped by His Hermeneutic: An Apocalyptic Defense of Slavery." *Anglican and Episcopal History* 87 (2): 159–79. 2018.

Evans-Jones, Gareth. 'Mae'r Beibl o'n Tu': Ymatebion Crefyddol y Cymry Yn America i Gaethwasiaeth (1838–1868). Cardiff: Gwasg Prifysgol Cymru. ['The Bible's on Our Side': Religious Responses of Welsh People in America to Slavery (1838–1868)]." n.d. 2022. https://doi.org/10.14746/scp.2023.8.4.

Oshatz, Molly. The problem of moral progress: The slavery debates and the development of liberal protestantism in the United States. *Modern Intellectual History 5 (2)*: 225–50. 2008. https://doi.org/10.1017/S1479244308001637.

Park, Wongi. The Blessing of Whiteness in the Curse of Ham: Reading Gen 9:18–29 in the Antebellum South. *Religions (Basel, Switzerland)* 12 (11): 928-. 2021. https://doi.org/10.3390/rel12110928.

Pratto, Felicia., Sidanius, Jim., Levin, Shana. Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward. *European Review of Social Psychology*. , *17(1)*, 271–320. 2006. https://doi.org/10.1080/10463280601055772

Selby, Gary S. Mocking the Sacred: Frederick Douglass's 'Slaveholder's Sermon' and the Antebellum Debate over Religion and Slavery. *The Quarterly Journal of Speech 88 (3)*: 326–41. 2002. https://doi.org/10.1080/00335630209384380.

Shepherd, Dan. Teaching about American Slavery and Its Connections to Christianity and the Bible. *Social Studies Research & Practice 14 (2)*: 225–37. 2019. https://doi.org/10.1108/SSRP-04-2019-0021.

Smith, Nishaun. Slavery: An Excerpt from 'The God of the Bible Was an Important Outlet to African Americans During Slavery and Segregation: Freedom Itself Was Important to Americans Because Slavery and Life Are in Contrast.' *Journal of African American Studies (New Brunswick, N.J.) 22 (2/3)*: 255–66. 2018. https://doi.org/10.1007/s12111-018-9402-z.

Strehle, Stephen. The Priesthood of the Believers: Quakers and the Abolition of Slavery. *Religions (Basel, Switzerland) 14 (11)*: 1338-. 2023. https://doi.org/10.3390/rel14111338.

Taylor, Michael. British Proslavery Arguments and the Bible, 1823–1833. *Slavery & Abolition 37 (1):* 139–58. 2016. https://doi.org/10.1080/0144039X.2015.1093394.

Wesley, L., Timothy. Word and Bond in the Antebellum and Civil War Eras. *Reviews in American History 50 (3):* 283–92. 2022. https://doi.org/10.1353/rah.2022.0030.

Referenslitteratur

Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. 5. uppl. Malmö: Liber. 2018.

Evans, H., Christopher. Histories of American Christianity: An introduction. Waco, Texas, USA: Baylor University Press. 2013

Finke, Roger., Stark, Rodney. *The Churching of America 1776–2005: Winners and Losers in Our Religious Economy*. 2. uppl. 2005. New Brunswick, USA: Rutgers University Press. 2005.

Harrison, Dick. *Slaveri: En världshistoria om ofrihet 1500–1800*. Lund: Historiska media. 2007.

Harrison, Dick. Slaveri: *En världshistoria om ofrihet 1800-Nutid*. Lund: Historiska Media. 2008.

Larsen, Ann-Kristin. *Metod helt enkelt*. 2. uppl. Malmö: Gleerups. 2018.

Noll, A., Mark. “The Bible and Slavery.” In *Religion and the American Civil War*. New York, NY: Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/oso/9780195121285.003.0003. 1998.

Noll, A., Mark. *The Civil War as a Theological Crisis*. Chapel Hill: University of North Carolina Press. 2006.

Jones, P., Robert. *White Too Long*. New York: Simon & Schuster. 2020.

Webbsidor

Aftonbladet. *Symboler för sydstaterna rensas bort i USA*. 2020. Tillgänglig: https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/mRAKn4/symboler-for-sydstaterna-rensas-bort-i-usa (Hämtad: 25 april 2024).

BBC. *The men who drew the Mason-Dixon Line*. 2017. Tillgänglig: https://www.bbc.com/news/uk-england-40638673 (Hämtad: 21 juli 2024).

Black Lives Matter. *About Black Lives Matter*. 2024. Tillgänglig: https://blacklivesmatter.com/our-history/ (Hämtad: 21 juli 2024).

Britannica. *Divine right of kings*. 2024 https://www.britannica.com/topic/divine-right-of-kings (Hämtad: 21 juli 2024).

Britannica. *Evangelical church*. 2024 https://www.britannica.com/topic/Evangelical-church-Protestantism (Hämtad: 10 september 2024).

History. *Manifest destiny*. 2019. Tillgänglig: https://www.history.com/topics/19th-century/manifest-destiny (Hämtad: 21 juli 2024).

National Archives. *The Declaration of Independence*. 2024. Tillgänglig: https://www.archives.gov/founding-docs/declaration (Hämtad 21 juli 2024).